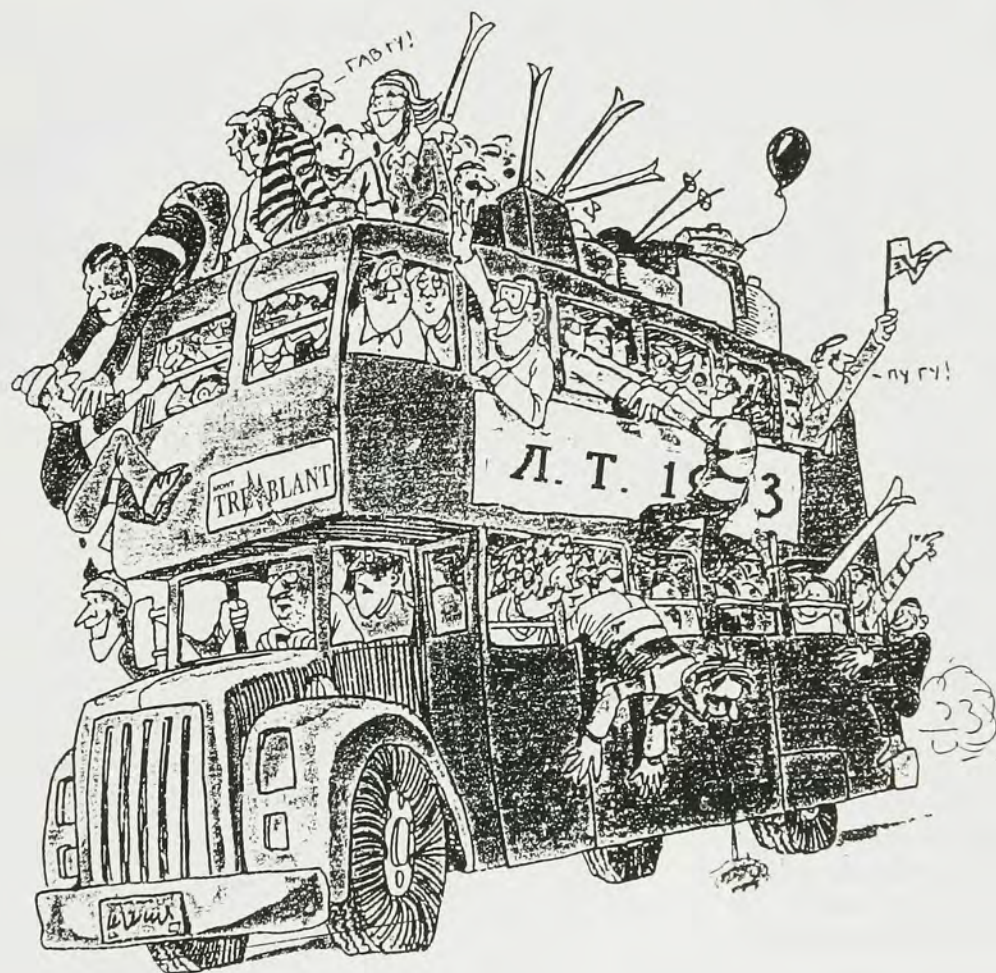

Серйозний табір

На КВТ, цілий день і цілу ніч!

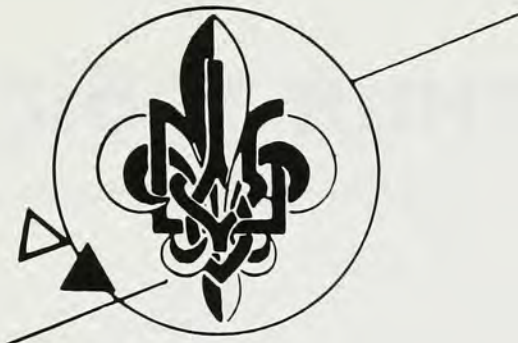

У воді воно сидить!!!

Потвори з цього мокрого світу.

«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
 Виходить 6 разів на рік.
 Видає Головна Пластова Булава.
 Оформлення обкладинки пл. скоб Колі Савицького.

ЗМІСТ

ПЛАСТОВИЙ ГЛОБУС

стор.

К.В.Т. '93	
Пл. вір. Рената Кость.....	3
Від Ружі до Калини	
Пл. Оксана Чопко.....	6
Родинна ватра VIII	
Пл. уч. Оля Дисяк	10

ВУЗЛИ, ЕТ СЕТЕРА

Паразити у воді!!!	
Ст. пл. Юрко Мончак	12

ПОПЕЛЮШКИНІ ТАЄМНИЦІ

Вас запрошено в гості II.	
Мирослава Мончак.....	16

ВІД МОЛЕКУЛ ДО ГАЛАКТИК

Життя на Марсі???	18
-------------------	----

ХІХИ-СМІХИ

Гри, анекдоти.....	20
--------------------	----

РІЗНЕ

Повітряна кулька	
Ігор Калинець.....	1
Машина часу	19
Крилаті слова і вислови.....	19

„Юнак” виготовлений при допомозі двомовної комп'ютерської системи фірми Key-Co. Enterprises, 1765 Windflower Way, Orleans, Ontario, Canada, K1C 5Y4.

* Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

* Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно із пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

Редагує колегія:

Головний редактор:

Члени редакційної колегії:

ст. пл. Юрко Мончак

пл. сен. Іванка Ганкевич

пл. сен. Петро Содоль

пл. сен. Тоня Горохович

пл. сен. Ольга Кузьмович

На обкладинці: Чи це дійсно пластуни так їхали на Лещетарський табір '93 до парку Mont Tremblant в Квебеку, Канада? Більше інформації в наступному числі...

ЮНАК

1993

Ч.П. 5 (324)

РІК XXXI

Інтернаціональне стандартно-серійне число

0044-1384

Річна передплата для не-членів

Пласту — \$25.00 амер. дол.;

ціна одного примірника — \$4.50 амер. дол.

YUNAK — Ukrainian Bi-monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855

АДМІНІСТРАЦІЯ НА ЗСА: 144 Second Ave., New York, N.Y. 10003

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Yury Monczak, 7895 Des Ecores, Montreal, Quebec, Canada H2E 2W7

З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.

Повітряна кулька

На повітряній кульці були дуже гарно намальовані червоні уста, що усміхалися. Таких чудових кульок дуже мало на світі: може п'ять, а може, три. Ось таку кульку мала Настуся. Вона любила свою усміхнену кульку, але завжди тримала її за нитку.

Настуся боялася, щоб кулька не вирвалася з рук і не подалася кудись із вітром. Або не дай Боже не накололася на гострі колючки рожі, що високим кущем росла на подвір'ї. Тому Настуся інколи з кулькою не підходила до куща.

- Ніколи не залітай до рожі, - наказувала Настуся кульці. -- Рожка гарна, але підступна, бо має гострі колючки. Вона навіть не зверне уваги, що ти усміхаєшся до неї.

Кульці було непогана в Настусі. Але інколи їй хотілося волі, вона хотіла висмикнути нитку з пальчиків дівчинки - і летіти - летіти ...

- Мені всюди буде добре, бо я до всіх всміхаюся, -- думала кулька.

- Всі будуть радіти, побачивши моє усміхнене лице. Я навіть не боюся рожі: усміхнуся до неї і вона не зробить мені жодних прикрощів.

Якось Настуся випустила нитку, якою була прив'язана кулька. Побачила кулька відчинене вікно -- і вилетіла вона крізь нього на подвір'я. Та не подалася до рожі, а відразу піднялася понад кущем, садом, будинком. Вона полинула у блакитне небо, де пливли невеликі пухнасті хмакри. Їй легко летілося, бо хтось невидимий ніс її на собі.

- Це напевно вітер, -- думала кулька. -- Я помандрую з ним далеко-далеко, хоч на край світу. Мені набридло сидіти на одному місці.

Вона наздогнала хмаринку, з якої звисав чорний шнурок, і порівнялася з нею. На пухкій хмарці лежав малий чорний хлопець із різками. А той чорний шнурок -- це був його хвіст. Хлопець висолопив до кульки довгого червоного язика.

- Бе-е, -- сказав він.

Кулька усміхнулася до нього, а він у відповідь тільки насупився.

- Ти чому не посміхаєшся? -- запитала кулька.

- Чого це я маю посміхатися? Я нічого смішного не з'їв і нічого смішного не бачу, -- відбуркнув хвостатий хлопець. -- Досить, що ти смієшся без причини.

- Хто ж ти такий сердитий? -- запитала кулька.

- Я чортик. Невже ти ніколи не чула про мене? -- здивувався рогатий.

- Ні, -- відповіла кулька. -- Моя Настуся ніколи не розповідала про тебе.

- Вона напевно на святого Миколая дістала різку від мене, -- сказав чорний хлопець. -- Тому їй не хоче мене згадувати.

- Але ж ні, -- не згодилася кулька. -- Настуся дістала від святого Миколая книжку і кольорові олівці. Про різку вона не згадувала.

- Твоя Настуся сказала неправду, -- сказав чортик. -- Я їй дав не одну -- аж десять різок. І ніяких подарунків вона не дістала. Твоя Настуся нечестна, вередлива, погана.

- Неправда, -- обурилася кулька. -- Вона чемна. І я бачила книжку і олівці, які їй приніс святий Миколай.

- Вона тебе не любить, -- додав чортик. -- Вона тебе ненавидить. Вона хоче проколоти тебе шпилькою або колючкою з розжі.

- Такого не може бути, -- засміялася кулька. -- Вона мене застерігала від лиха.

Кулька і хмарка з чортиком летіли поруч. Але чортик зірвався на ноги і нахилився до кульки.

- Як добре, що ти втекла від нечемної Настусі. Нехай плаче. А ми з тобою трохи побуцаємося. У мене гарні ріжки. Їх недавно погострив.

- Е ні! Мені не можна буцатися, -- не згодилася кулька. -- Я можу тріснути. Настуся оберігала мене від усього колючого.

Кулька відлетіла в бік, чортик їй не сподобався.

- Який поганий хлопчисько той чортик, -- думала вона. -- Коли б у мене був намальований язик, то я на прощання показала б йому язика.

Кулька наздогнала іншу хмарку. На ній звисивши ноги у білих підколінках, сидів вродливий хлопчик, у білій довгій сорочці, за плечима білі крила. Він посміхнувся кульці і сказав:

- Привіт, кулько! Як ти гарно усміхаєшся. Тобі дуже до лиця цей усміх. Від нього усім стає радісно. Завжди усміхайся!

- Хто ти, хлопчику? -- запитала кулька.

- Я ангелик, -- відповів білокрилий хлопчик. -- Я про тебе знаю, бо щойно бачив Настусю. Це чемна дівчинка. Вона дуже зажурена, плаче за тобою. Вона любить тебе і ще їй дуже бракує твоєї усмішки.

- Можливо, що так, -- згодилася кулька. -- Вона любить мене, але нікуди не відпускає, весь час тримає на нитці. Чи це також любов? А я захотіла волі -- і летіти - летіти ...

- Бути вільною -- це добре, -- відповів ангелик. Але, кулько, хіба ти зараз вільна? Тебе ж несе вітер. Ти линеш тільки туди, куди забажас вітер, а не туди, куди ти бажаш.

- Невже я сама не змогла б зараз полетіти туди, куди хочу? -- задумалася кулька. -- Я хочу повернутися до Настусі.

- Ти залежна від вітру, сказав ангелик. -- Якщо він змінить напрям і поверне до землі, то й ти тоді зможеш повернутися.

- А куди ж я тепер мандрую? Куди мене несе вітер? -- запитала кулька.

- Цього ніхто не знає. Вітер такий химерний: раз дме туди, раз сюди, а інколи зовсім дець зникає, -- пояснив ангелик.

Кулька зажурилася.

- Як же мені дістатися додому, до Настусі? Я засумувала за нею. Може попросити вітер, аби він відніс мене до неї. Можливо вітрові сподобається моя усмішка?

- Його проси -- не проси -- він не послухає. Він упертий. До того ж його не цікавлять жодні усмішки, -- вказав ангелик. Але не журися. Я допоможу тобі повернутися на землю.

Ангелик злетів із хмари, взяв кульку за нитку і став опускатися униз. Але вітер зі злості так шаркнув кульку, що ще трохи і нитка могла обірватися. Тоді ангелик притулив кульку до своїх грудей. Кулька усміхалася. Її усміх напевно не сподобався вітрові, бо він свистав і сичав:

- Чого смієшся, кулько? Я тебе шмагаю, а ти усміхаєшся? Хочеш, аби я тебе пожбував на колючки розжі?

- Ти мені нічого не вдієш, -- засміялася кулька. -- Мене захищає ангелик. Я усміхаюся, бо повертаюся до Настусі, яка чекає на мене, яка любить мене і якій бракує мого усміху.

На землі ангелик став невидимим, але кулька відчувала, як він пригортає її. Настуся побачила усміхнену кульку, вхопила її за нитку і притулила до себе і розцілувала в рум'яні щоки. Дівчинка щасливо усміхалася, як і сама кулька.

- Моя дорога кулько, -- сказала Настуся, -- я тішуся, що ти повернулася до мене. Мені було сумно без твоєї усмішки.

Кулька підвела очі до неба. По ньому пливли тільки білі пухнасті хмарки. Кулька усміхалася до них. Вона знала, що на одній із хмарин сидить ангелик, звисивши ноги у білих підколінках. Ангелик напевно бачить її щасливу усмішку. І він також усміхається.

Ігор Калинець

К.В.Т. '93

Пл. вірл. Рената Кость переслала гарні матеріали з Крайового Вишкільного Табору, що відбувся на пластовій оселі „Вовча тропа” в Америці, літом 1993 р. Рената та її сестра Ліда тепер живуть у Львові. Там вони будуть цілий рік - ходять до школи і працюють у Пласті. Рената надіється, що цього року відбудеться перша Орликіяда в Україні. Дівчата просять до них писати. Ось їхні адреси:

Україна
Львів
вул. Київська 10/3
Ліда Кость
тел: 35-31-26

Україна
Львів
вул. Кривчицька 35/3
Рената Кость
тел: 71-20-77

Крайовий вишкільний табір (КВТ) на „Вовчій тропі” у США літом 1993 р. - Комендант: геть. скоб. Марко Якубович Л.Ч.

Ми вже на „Вовчій тропі” :

перебираємося в однострої та голосимося до БУЛАВИ. Наші родичі поволеньки з нами прощаються, а ми -- під гарячим сонцем, в одностроях -- в наплечниках, потимося і

потаємно не можемо дочекатися, щоб вони відїхали. Нам хочеться скоро зайти до табору, перебратися в купелівки та відсвіжитися у басейні!

Нарешті перейшли довгу дорогу до табору і нас привітали „старі Ка Ве Тевники”

- подруга Христя та друг Марко. Дали наказ розпакувати наплечники до перевірки. Га, га, га, дуже смішно - не булаві, а нам!

„Чи пам'ятаєте як ми до табору зайшли,

І друг Марко сказав: „Наплечник розбери!”

Ми швидко в ліс побігли

І одяг свій змінили.

Ще добре не вернулися,

Як друг Марко гукнув:

„Шатра ставити треба!”

А друг Олесь готовив все, щоб

Риби ловити на „два пера”.

Коли день дійшов до кінця

Ми так сильно заснули,

Та й забули, що в сусіднім шатрі

Хлопці були.”

Час представити булаву і таборовиків, яких розділили на стежі. Починаючи з „дуже вимученої булави”, яка щойно закінчила „Лісову школу” і „Школу

булавних”, були друзі Олесь Якубович, Марко Брикович і

подруга Христя Петрі-

на. Були й гості з України: наш „файний друг” друг Юрій Довбуш та подруга Наталка. Треба згадати ще 2-го з трьох братів -- бунчужного друга Романа Якубовича. А над усіма комендант Марко Якубович та подруга Дарця Ковч.

„Наш комендант Друг Марко К.В.Т. він здав вже давно?

З другом Марком ми постійно

вміли „маленькі” гри грати,

щоб на самоті знати,

як один одного

„вбивати”.

Знаємо, що найстарший мусить за все

подбати

і на таборі за своїх „братів” відповідати.”

„вбивали” один одного пістолями наповненими червоною водою. Ватри були майже що-вечора. Ми відсвяткували Івана

З відкриттям „офіційно” почався табір. Пригод було так багато, що неможливо вичислити. Кожного дня, ми мали якусь теренову гру, де бігали по лісу, або

Купала, Андріївський вечір та відтанцювали один вечір при музиці „Братів Гадюкіних”. Під час дня -- впоряд з палицями і праця над вмілостями.

Не можна забути назви наших стеж. Найкраща стежа (до якої я належала) називалася „Запхані в зад” -- бо наші шатра були найдалше в лісі; друга стежа -- „5 підлиз”, ну і ще дві стежі...

„Струуун-ко! -- знов починається рання програма! Всі з шатер вибігають, що мають на ноги вдягають, А декотрі ... босі на ранній прорух манджають.”

Ціллю табору для кожного учасника було стати пластункою вірлицею або пластуном скобом. Ми приїхали з усіх кінців Америки - з Каліфорнії, із Чикаго, з Детройту, з Клівленду, з Бостону, з Нью-Йорку, з Нью-Джерсі та ще з того міста звідки Володко Чорнодольський приїхав. Були знайомства, приязні та навіть романси ... Та всі мали одну мету - здати 3-тю пластову пробу -- найбільша честь для кожної юначки і кожного юнака! Тому

незабудемо ніколи першу та останню стрічку таборової пісні:

„Раз-на-раз, ми мали
файний час,

На К.В.Т. цілий день і цілу
ніч ...”

„Десять-на-десять, ми
ніколи не забудем,

На К.В.Т. цілий день і цілу
ніч!”

Прочитавши в *Юнаку* про гарну працю гуртка „Калина” з Ньюарку в США, львівські юначки 8-го куреня ім. Ольги Басараб забажали ближче познайомитися з тим гуртком юначок з Америки. Юначка-львів'янка Оксана Чопко написала, через редакцію „Юнака”, дуже цікавого листа до гуртка „Калина”, якого хочемо частинно тут помістити.

ВІД РУЖІ ДО КАЛИНИ

(або фест міжконтинентальна кореспонденція)

Редакція мусить таки признатися, що кореспондент Корнилко Мазайло, неначе шпiон, таємним способом роздобув особистий лист Оксани Чопко і його помістив на цих сторінках. Чи буде пластовий „Ватергейт”???

Пластунки біля домівки -- зима 1992 р.

Зліва: Світлана Гуркіна, Оксана Матвійів, Мартуся Кришгаль, Леся Онишко, посередині -- Оксана Чопко (Яличка).

СКОБ! Добрий день фест дівчата з гуртка „Калина”!

Мені дуже сподобалося життя Вашого гуртка і оскільки я про Вас вже дещо знаю, то розкажу тепер про себе і про свій гурток

та курінь.

Живемо ми в неповторному, стародавньому місті Львів, яке сягає своїм корінням 1256 року. Данило Галицький побудував і подарував це місто своєму синові Леву - на його честь назвав місто Львовом. І справді,

левів у нашому місті немало. Правда, всі вони з каменя і бронзи, а живі бувають, покищо, лише в цирку, але ми плянуємо вже незабаром вишколити свого власного, маленького левенятка.

Наш курінь ч.8, ім. Ольги Басараб, належить до коша Львівської станиці. У курені чотири гурточки: „Чорнобривці” (ч.1), „Ружі” (ч.2), „Білі лілейки” (ч.3), „Незабудьки” (ч.4).

Я належу до гуртка „Ружі” і називаюся Оксана Чопко, але це дуже офіційно, друзі мене називають просто -- Яличка (це моє

Вечір Лесі Українки.

На знімці зверху зліва: ст.пл. зв'язкова А. Гадомська і подруга Калина. Середній ряд: ст.пл. Соломія Нерольська і подруги Оксана Гоцко, Мартуся Кришгаль, за її плечима Оксана Чопко і її батько, з портретом Лесі Українки Леся Пронюк (Сливка) і Роксоляна Гайдас.

*Внизу, перший ряд: сеньйори -- з права пан Ярослав Коваль.
(Всі учасники і гості на знімці не помістилися).*

псевдо). І всі ми маємо псевда інколи, навіть імені не знаємо, а псевдо пам'ятаємо завжди. Я вчуся в Українській Юридичній Академії, що в місті Харкові на Слобідській Україні. В Академію я поступила в цьому році і мені довелося розлучитися з моїми друзями, але ми листуємося і так я знаю про все, що відбувається у моєму місті.

Мені важко розказувати лише про мій гурток, бо курінь у нас складається зі старших і молодших подруг. Ми допомагаємо молодшим, є завжди разом і тому поступово кордони гуртків стерлися і ми живемо і діємо, як одне ціле -- курінь.

У курені всього 20 осіб і про кожну мою подругу можна розказувати багато. Щоб нікого не образити я буду розказувати про всіх і про наші пригоди, які ми пережили разом.

Об'єдналися ми в курінь у 1991 році 20-го жовтня. І з цього дня, ми всі радощі і прикросі ділимо разом. У нас щороку відбуваються теренові ігри в яких бере участь весь дівочий кіш. 1-го листопада 1992 року, ми отримали І-ше місце в теренівці під назвою „Мафія у Львові - 92”. Власне тоді я була обрана курінною і мені було дуже приємно, що ми відразу отримали перемогу.

Потім у станиці було велике превелике свято „День пластуна”, де була старшиною передбачена цікава програма, а наш курінь разом з куренем хлопців ім. Петра Конашевича-Сагайдачного відкрили під час свята пластове кафе, де за пластову валюту (яка то різко падала в курсі, то страшно піднімалася) -- за ці гривеньки можна було купити в нашому кафе смачні домашні тістечка, неповторне і ще ніким непереврене печиво, яке пече наша подруга Вишенька (Мар'янка Кручок). А хлопці варили смачну, пахучу лявівську каву і її також смакували всі справжні смакувальники кавусі. І голодні пластуни і пластунки дали нам змогу заробити гроші, які ми призначили на подарунки для дітей

Ми на Святі Весни в Брюховичах.

З ліва на право: Оксана Чопко (курінна), Блискавка (курінний суддя), Оксана Гоцко (писар), Слава Чолій і Оля Ринзак. За спинами Сяня Мороз, Оля Савула і якийсь хлопець.

зі сиротинцю на свято Миколая.

Ще в цьому році в лютому ми підготували власними силами вечір присвячений великій українській поетесі Лесі Українці, на який запросили наших пластунів сеньйорів і наших батьків. Наша зв'язкова ст.пл. Аничка Гадомська допомогла нам оформити сцену - все нагадувало якийсь великий фестиваль юних талантів. А скільки ми для себе відкрили нового про життя і творчість Лесі Українки! Вірші і листи Лесі ми гармонійно поєднали з музикою відомого львівського композитора М. Скорика. Чотири з моїх подруг: Мартуся Кришталь, Мирося Кондрат, їхні псевда Росичка і Бджілка, Зореслава Багнюк (Блискавка) і я, вчилися в музичній спеціальній школі при консерваторії ім. С. Крушельницької. Це був надзвичайно теплий вечір, який гості і учасники (тобто ми) запам'ятають на все життя. Ви подумаєте, що я хвальковита! Можливо? Але я дуже люблю свій курінь, своїх подруг і тому бачу в усіх наших задумах і справах якнайкращі сторони і результати.

Ось, наприклад! 1-3 травня у Львівській станиці проводилося традиційне вже Свято Весни на честь патрона Пласту -- Святого Юрія. Свято відбулось у мальовничій місцевості Брюховичі біля Львова. Зібралось біля 300 учасників і гостей не лише зі самого Львова, але й з інших міст. На цьому Святі ми отримали II-гі місця у трьох блоках:

самозарадність, смуга перешкод і творчий вечір. Грамоти, які нам вручила старшина еисять у нашій курінній домівці на дошці поруч з курінною газеткою. О, наша курінна газетка!!! Це надбання світової культури! Тут можна за короткий час прочитати всі новини, анекдоти, оповідання, плітки „Одна баба казала”, довідатися про смаки подруг (йдеться про солодоші) і навіть вивчити і заспівати чергову курінну пісню, яку старанно що-місяця пише наш власний композитор пл. вір., тепер курінна, моя найкраща колежанка Зореслава Багнюк, але їй більше пасує Блискавка.

Табори, табори, табори

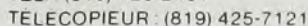
Скільки доводиться переживати нашим батькам кожного разу, коли ми кажемо: „Пусти ж мене, мамо, до табору.” З яким нетерпінням чекають своїх дітей, і перші питання: „Чи ти там добре їв? Чи не холодно в Карпатах було спати?”

У цьому році, цього літа, ми (мій курінь) побували на двох таборах. Блискавка і я ще поїхали на Крайовий Пластовий Табір, що відбувався поблизу міста Сколе, де Блискавка здобула вмілість „Три пера” і була іменована вірлицею. Я дуже за неї рада, а мені ще треба зачекати і здати певну кількість точок і вмілостей.

Так ще хочеться розказати про ЮМПЗ-93, яке проходило в цьому році у нашому місті; і про Клюб Веселих Пластунів, що збирається щороку 9-го травня о 9-ій годині ранку, що його заснувала зі мною моя Блискавка...

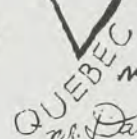
Я маю надію, що Ви, отримавши мого листа, захочете з нами познайомитися і тоді у наступному листі я напишу ще не про одну нашу пригоду. Буду чекати з нетерпінням відповіді. Бажаю Вам гарного настрою, успіхів у пластуванні і багато нових друзів. СКОБ!

Оксана Чопко (Яличка)

м. с. Давид Зоржик

Push Lab

с. 49 л. 49

а. События

nm 10

Родинна ватра VIII

Родинний табір '93

Юнацтво і новацтво на родинному таборі в Америці.
Командант: пл.сен. Богдан Крамарчук (сидить).

Під час другого тижня серпня цього року (1993) відбувся 8-ий родинний табір п.н. „Родинна ватра VIII” в стейтовім парку *Allegany* в Нью-Йорку. Прибуло 27 родин з різних стейтів Америки і чотири родини з Канади. Разом зійшлося 31 родина (103 осіб!) на гарний відпочинок з пластовими друзями.

Відбувалися різні прогульки до Ніягари, до музеїв і до багатьох міст в околиці нашого таборування. Також мандрували по лісах, купалися в озері і збирали чорниці. Щовечора ми мали ватру, на якій почерзі впродовж цілого табору, кожна родина мала підготувати і виконати якусь цікаву точку. А ще був у нас „референт комедії” (*AUNN -- Allegany Ukrainian News Network*), який мав за завдання при ватрі оповідати дотепні таборіві новини та заповідати погоду.

На пляжу більшість з нас їхали автами, бо було задалеко ходити пішки. Там всі

українці мали своє велике місце під деревом. Весь час юнаки з юначками грали у відбиванку, а інші з новацтвом плавали в озері.

Зліва: Ляриса Оприско, Таня Гук, Мая Дисяк, Оріся Зобнів, Григорій Ткачук.

В середу, коли ватра погасла, ми довго сиділи під голим небом та дивилися на падаючі зорі-метеорити, яких було так багато і так чітко видно.

В четвер на пляжі відбувся пікнік. Наші кухарі смажили смачні, хоча часами й спалені гамбургери й парівки. Пікнік дуже весело пройшов, а опісля юнацтво з новацтвом мало свою окрему „годину сміху” на великій площі окремо від „дорослих”.

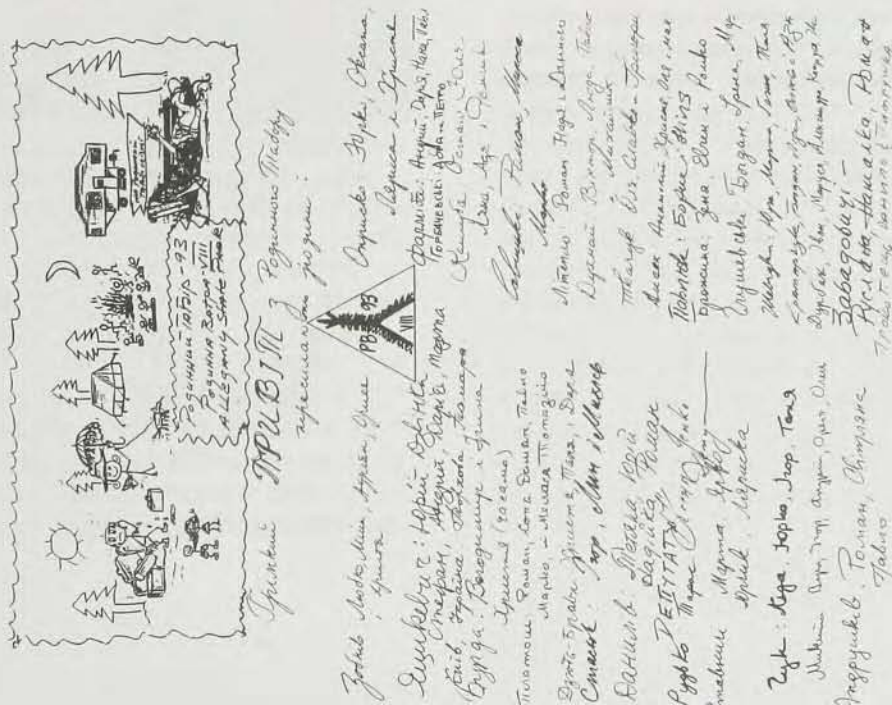
П'ятниця надто скоро надійшла. Після

прощальної ватри було закриття табору, і в суботу рано усі пороз'їжджалися додому. Прощанням не було кінця, кожний ще робив останню знимку, вимінювався адресами. Думаю, що всі поїхали додому з приємними спогадами з цього родинного табору.

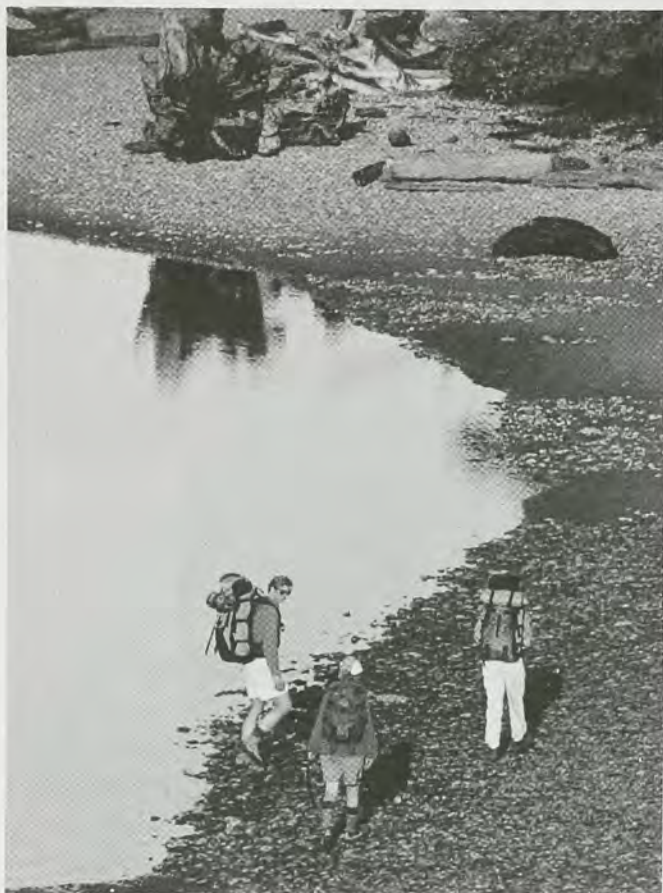
Пл.уч. Оля Дисяк
гурток „Пантери”
Гамільтон, Канада

Три родини з Канади на родинному таборі в Америці. Наздоров'я!

Паразити у воді !!!

Місько Малина вже механічно тюпав ногами по пісковій доріжці. На щастя, тато перед табором купив йому добрий наплечник і мандрівні черевики (правда, Місько хотів той жовто-зелений наплечник *Dana Designs*, але тато в крамниці таки досить гостро сказав Міськові, що не буде платити півтисячі за дурну торбу на плечі). Ледве відчував, що в нього з добрих п'ятнадцять кілограмів ваги на плечах. Добре теж, що ще місяць перед табором почав входжувати свої нові мандрівні черевики. Тепер у нього не було піхурів, як у Філька, кого мусів Друг Славко спершу нести на плечах (ну й цікаві слова уживав Друг Славко при цій „транспортиції“), бо в нього повиступали цілі колонії піхурів на стопах, а опісля відвезти назад до табору, бо Філько цілковито спух.

-- Порядний виряд таки має свої позитиви, -- пригадав Місько слова з гутірки.

І так Місько марширував далі, переставляючи одну ногу за другою, в одноманітнім ритмі. Більшість інших юнаків лишилося далеко позаду („Фляки“ -- окреслив їх Місько), лише кілька розвідувачів йшли десь попереду. По лівій стороні розгорталася широка долина, в далині було видно пасовиська з коровами. Праворуч спинався високий хребет гір, з якого ще нині рано зійшли юнаки.

Хоча вже було після полудня, липнєве сонце немилосердно пекло згори. Місько вдягнув капелюха, принаймні це трохи охороняло його від спеки. Проте під поволі стівав краплинками вниз по скронях, нераз запливав до уст.

-- У-у-у-в-е-е-е! -- скривився Місько, облизуючи сухі уста. -- Але вже воно солоне!

Автоматично Місько сягнув рукою по пляшку на воду, яка висіла збоку наплечника.

-- Дивись, навіть не треба наплечник скидати, щоби пляшку дістати. То я розумію добрий виряд!

На превеликий жаль, пляшка була порожньою. Для певності Місько відкрутив її і перехилив до уст. Чотири краплі теплої води капнули до уст і -- нічого більше. Це лише ще більше розбудило почуття спраги.

Місько похнюпив голову, причепив порожню пляшку назад до наплечника. Йшов далі.

Тепер чим раз частіше Міськові ввижалися горнятка води, джерельця з чистою, холодною водою, великий таборовий збірник із чаєм з цитриною. Вдалині на пасовиську, Місько завважив стадо корів, які зібралися біля довгого корита з водою: пили воду.

-- У-у-у-х! -- застогнав Місько, -- Хотілося б бути коровою якраз тепер ...

Після такого „міражу“ Місько вже не міг перестати думати про воду. Він усюди її бачив: в листочках дерев, у стеблинках трави, в хмаринках на обрії.

Так йдучи запорошеною дорогою, Місько ледь не маячив на тему води. Аж раптом ... Що це? Потічок? Річка?? Озеро??? Океан???

Місько став, як вкопаний. По правій стороні заблестіли соняшні промені, відбилися від лискучої поверхні, і Місько відчув радість, немов спасіння.

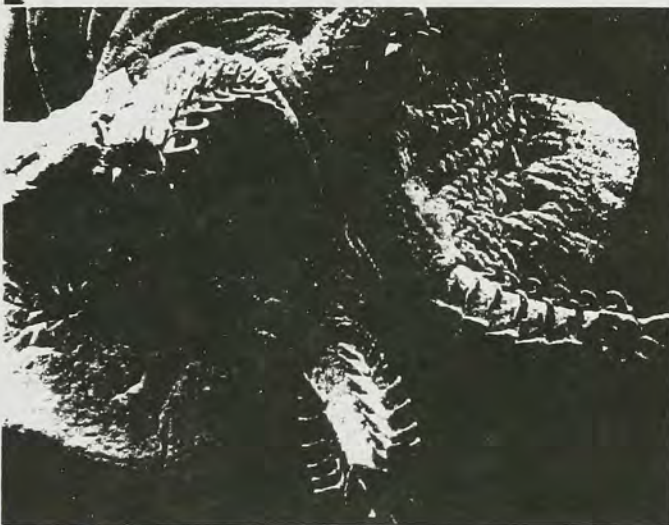
-- Вода!!!

По хвилині Місько наблизився до чарівного місця. Десь в підсвідомості зрозумів, що це ані не потічок, ні річка, ні озеро, а звичайнісінький рів біля дороги, в якому поволеньки текла водичка. Проте в його очах це перетворилося в образ цілющого джерела.

Місько підійшов ще ближче до рова. Вода не стояла, а поволесеньки плила. І недалеко, серед хашів, було видно струмок, який стікав в рів і наповнював його тим небесним плином.

-- Ха!!! Можна пити, вода тече, отже вона чиста!!!

І Місько швиденько наповнив пляшку водою, приложив її до уст і ...

Різні паразити мають спеціалізовані органи (зуби, гачки, „пальці“), якими чіпляються до тіла.
Ілюстрація #1

Ой, ой, ой і ще раз ой!!!

Міську, чи ти здурів!?

Місько не знав, а повинен був припустити, що якраз недалеко від того рова було пасовисько корів, і наш гарненький струмочок якраз перепливав через нього. Не треба бути генієм, щоби знати, що корови лишають за собою багато „паляниць“, які теж могли потрапити і у потічок. А п'ятдесят метрів далі наш Місько гарненько пив ту воду ...

Чекаючи на паразитів:

Вода -- це рідина, в якій може жити будь-яке сотворіння. І, вірте чи не вірте, в найчистіших, найбільш прозорих, найбільш цілющих гірських потічках, де ще не ступала людська нога, тих сотворінь є ціла армія. То є їхня хата!!!

Отже, якщо їх є така велика сила в таких чистих річках, уявіть собі які феноменальні „креатури“ розквітають у менш „цілющих“ водах типу Міських ровів. Там просто є цілий Нью-Йорк, Лос-Анджелес, Гонг Конг, Токіо і Рим мікроскопічних звірів, які тільки й чекають на Міських з їхніми пляшками на воду і смачними кипечками.

З медичної точки зору:

Скільки існує життя на землі, стільки існують й паразити, які феноменально добре пристосувалися для того, щоби вишукувати, заражувати, прикріплюватися і вигодовуватися в різних звірятах. Людське тіло виробило природну відпорність (*immunity*) до таких паразитів, проте цей імунітет не є 100-відсотковий. Коли ми затопимо своє тіло паразитами (так, як Місько зробив, п'ючи нечисту воду), мала частинка паразитів оминє наші „оборонні мурі“ і таки заразить наше тіло. Погляньмо на кілька родів найбільш знайомих паразитів, які найчастіше нас заражують.

(а) **Бактерії:** В наших кишках є величезна кількість одного роду бактерій, а саме *Escherichia coli*. Але не зжасайтесь: без них ми би вмерли. Ці бактерії допомагають нам травити (*digest*) харчі. Проте, коли ми заразимося іншою бактерією, вона зможе винищити *E. coli* і сама почати множитися в кишках. Результат: біль в животі, корчі (*cramps*), розвільнення (*diarrhea*) і інші симптоми, нам усім знайомі.

(б) **Віруси:** Рідше заражують нашу травничу систему (*digestive system*). Найбільш знаний вірус це -- *flu virus* (*influenza*). Переважно віруси не існують окремо в природі (вони існують, як заразливий чинник в інших клітинах), і тому тяжче заразитися вірусом.

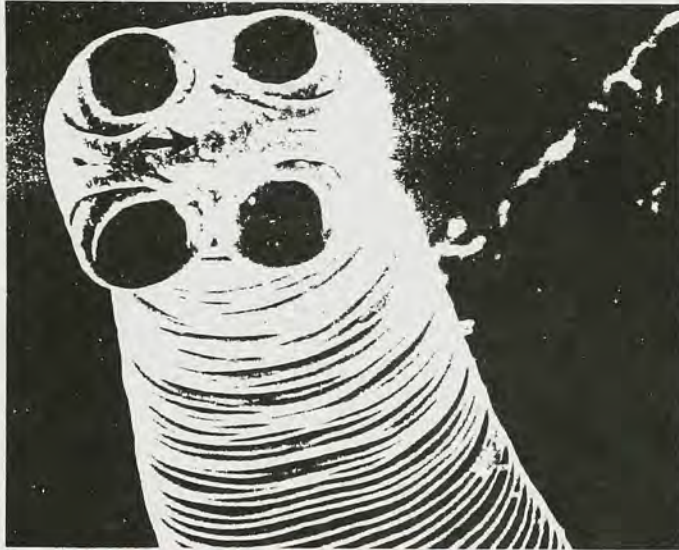
(в) **Паразити:** Хоча бактерії та віруси -- це теж паразити (паразит -- це будь-яке сотворіння, яке живиться коштом іншого організму, таким чином руйнуючи цей організм), проте в медичній термінології паразити -- це еукаріотичні сотворіння (*eukaryotic organisms*), які заражують вищі форми сотворінь (*higher life forms*). Це включає усякі хробаки, протозои (*protozoa*), і інші паршиві зарази.

Усі ці сотворіння виробили дуже досконалі способи, в які вони заражують тіло. Більшість з них „прокра-

Ілюстрація #2

даються" до нас з водою, яку ми п'ємо. Раз вони увійшли в наші кишки, вони мають всілякі методи там затриматися, щоб наше тіло їх не викинуло з іншими харчовими відпадками. Цей „виряд" включає гачки, зуби, волокна, „ніжки" і інші механізми (ілюстрація #1). Відразу після причеплення до наших кишечок, ці паразити починають їсти наші харчі та плодитися. Деякі хробаки можуть сягати 8-10 метрів довжини (20-30 стій)! Інші витворюють тисячі яєчок, які розповсюджуються по цілому тілі (ілюстрація #2 і #3). Попробуйте їх всіх винищити.

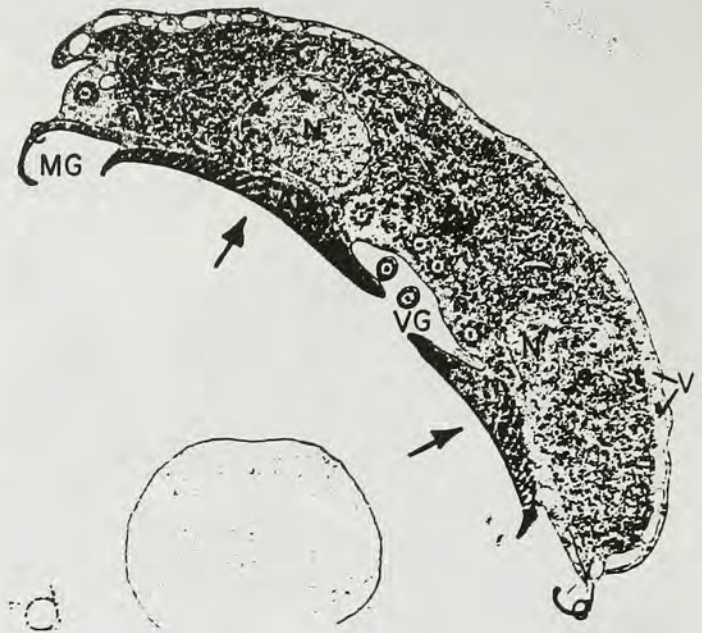

Головка паразитного хробака.
Ілюстрація #3

„Боброва горячка”:

Для мандрівників у Північній Америці найбільш відомий і розповсюджений паразит це *Giardia lamblia*, (вимовляється „джіардія ламблія”), мала, одноклітинна протозоа, яка спричинює хворобу *giardiasis* (вимовляється „джіардаясис”). Більш знайоме ім'я хвороби це *beaver fever* („боброва горячка”). Цей паразит живе в кишках людей і звірят і заражує воду тоді, коли звірина або людина (якийсь тумануватий мандрівник), яка має ту хворобу, піде „на номер два” близько води, або прямо у воду. Яєчка джіардії тоді гарненько випливають з відпадків і заражують воду, чекаючи на наступного неуважного мандрівника, щоби заразити і його кишки. Бобри переводять більшість свого життя у воді чи біля неї, тому найчастіше заражують воду цим паразитом.

Симптоми „бобрової горячки” можуть появитися аж за кілька тижнів після інфекції, коли людина навіть і забула, де і коли випила непочищену воду. Спочатку джіардія присисається до клітини (*cell*) своїм диском і живиться всім тим, що є в кишках (ілюстрація #4). Вона швидко множитьсЯ, і в складних формах інфекції кожна клітина в кишці покрита паразитом так, що мало поживи дістається людині. Симптоми хвороби: зневоднення (*dehydration*), розвільнення, нудота, ослаблення, втрата

Giardia lamblia під мікроскопом (побільшення 15,500 X). Стрілки вказують на диски, якими паразит прикріплюється до клітин кишки.
Ілюстрація #4

ваги, біль у животі. Рідко хвороба є фатальною, проте може тривати дуже довго, якщо не лікувати її.

На інших континентах існують різні паразити, яких треба стерегтися. Навіть у найбільш віддалених та ізольованих частинах земної кулі можна натрапити на заражену воду, проте найбільша небезпека існує там, де люди плекають тварини (корови, коні, кури, свині, і т.д.)

Так, друже, але я дуже хочу пити!

Людина без харчів може вижити напрочуд дуже довго, але без води згине за кілька днів! Як вже ми згадували в попередніх статтях, мандрівник потребує випити принаймні чотири літри води на день (в гарячі дні можна пити одну літру на годину!) Перші ознаки зневоднення (*dehydration*) -- це сухі уста і моча (*urine*) темно-жовтого кольору. Більш грізні ознаки -- це швидкий ритм серця, втрата свідомості (*faintness*), нудота (*nausea*) і холодна липка шкіра.

Отже, ми хочемо і мусимо пити. Наша місія -- роздобути чисту воду.

Джерельна вода переважно дуже чиста і її можна пити прямо з джерела. Лише треба запевнитися, що вона дійсно випливає з джерела, а не лише з підземного потічка. Переважно джерельна вода дуже холодна, випливає поволі і маленьким струмочком. Усю іншу воду до пиття ми повинні прочистити. Пам'ятаймо, що прозорість води не вказує на її чистоту.

Вода кипіла і кипіла:

Найпростіший спосіб прочистити воду -- це її перекип'яти принаймні 2-5 хвилин (на великій висоті -- 5-8 хвилин). Висока температура вбиває усі мікроорганізми. Хоча це й ефективний спосіб, проте він дещо незручний. Перш за все він вимагає витрати багато часу і палива (*fuel*). По-друге, прокип'ячену воду не можна відразу пити, бо вона дуже гаряча. По-третє, така стерилізація не очищує воду від всякого „свинства“, напр., порошу, землі, бруду, хоча воду можна наперед „перемілювати“ крізь рукав сорочки. Отож така форма очищення питної води практична лише при варенні зупи, напою (чаю, кави) чи іншої поживи, яку хочемо їсти гарячою.

Перемілюй мені три літри:

Другий спосіб прочистити воду до пиття -- це перемілювати її спеціальним фільтром (ілюстрація #5).

Такі фільтри продаються в різних спеціалізаційних крамницях. Це найбільш ефективний спосіб прочистити питну воду, бо фільтри не пропускають жодної „зарази“. Величина мікроорганізмів міряється „мікронами“ (*microns*), де один мікрон -- це 1/1,000,000 метра. Добрий фільтр не пропустить крізь себе нічого завбільшки 0.2 - 0.5 мікрона. До того ж кращі (і дорожчі!) фільтри мають окремі додатки з активізованим вуглем, які вичищують воду також від хемічних складників. Такі фільтри -- добрі, але дорого коштують, і їх треба часто і уважно чистити. Найкращі фільтрують одну літру води за 2 хвилини.

Кошт фільтрів може бути надзвичайно високий. Найдешевші (порядні) коштують біля \$50-\$60, а дорожчі -- понад \$200! Цікаво вам, хто купує такі штучки? Мені теж цікаво. Фільтри добре уживати тоді, коли мандрується довгий час (від кількох тижнів до кількох місяців) або тоді, коли не можна буде закупити подорожі таблеток хлорку чи йоду (див. нижче). Такі ситуації можуть виникнути, коли мандрівка нас веде у віддалені місця, де нема крамниць, або в країні т.зв. третього світу, де тяжко будь-що

Механічний фільтр: уживається, як помпу до коліс ровера. Одною руркою втягається вода у фільтр, другою витискається чиста вода до пиття.

Ілюстрація #5

купити. Йод чи хлорок нездорово заживати постійно, тому треба в інший спосіб очищувати воду, а саме фільтруючи її.

Йодина, йодина, а чому не хлорок:

Найбільш практичний спосіб очищення питної води -- це уживання таблеток йоду (*iodine tablets*). Їх можна купити в аптеках чи крамницях з таборовим вирядом (ілюстрація #6). Щоби вбити будь-яких паразитів треба кинути одну таблетку йоду до літри води, зачекати, щоби йод розчинився (*solubilize*) у воді, замінити воду і пити швидко після 20-30 хвилин. Якщо вода дуже занечищена, або дуже холодна, тоді треба зжигати дві таблетки йоду на літру води. Коли замінюємо воду у пляшці, треба трішки відкрутити закрутку, щоби вода з йодом теж дезинфектувала отвір пляшки під закруткою.

Негативний бік очищення води йодом це те, що вода пабере смак і запах йоду. Проте цю неприємність можна замаскувати, додаючи до води кристалики порошкового соку (*juice flavor crystals*) (напр. *Tang*, *KoolAid*, *Quench*). Цукор, присутний в цих порошках соку, принаймні додасть вам додаткових калорій потрібних для мандрування.

Воду можна також прочистити таблетками хлорку (*chlorine tablets*), проте це менш ефективний спосіб стерилізації, ніж йод. В додаток, хлорована вода має більш неприємний смак і запах від йоду (це немов пити воду із публічного басейну).

Таблетки з йодом: з лівої сторони "Potable Aqua" а з правої таблетки фірми "Coghlan's".

Ілюстрація #6

Паразитам капут:

Отож, не повинно в нас бути причини, щоб пити багно з льокальної калабані. Навіть коли нам від спраги язик прилип до піднебіння, а в очах політують склянки з зимною лімонадою, ми повинні пам'ятати про безпеку та не пити неочищеної води. Спрага затьмарює людині логічну думку, і при кризі спраги людина може зробити нерозумний крок, за який жалуватиме пізніше. Приємного мандрування (і повних пляшок чистої води)!

Ст. п.л. Юрко Мончак "V"

Вас запрошено в гості II

(Продовження з минулого числа)

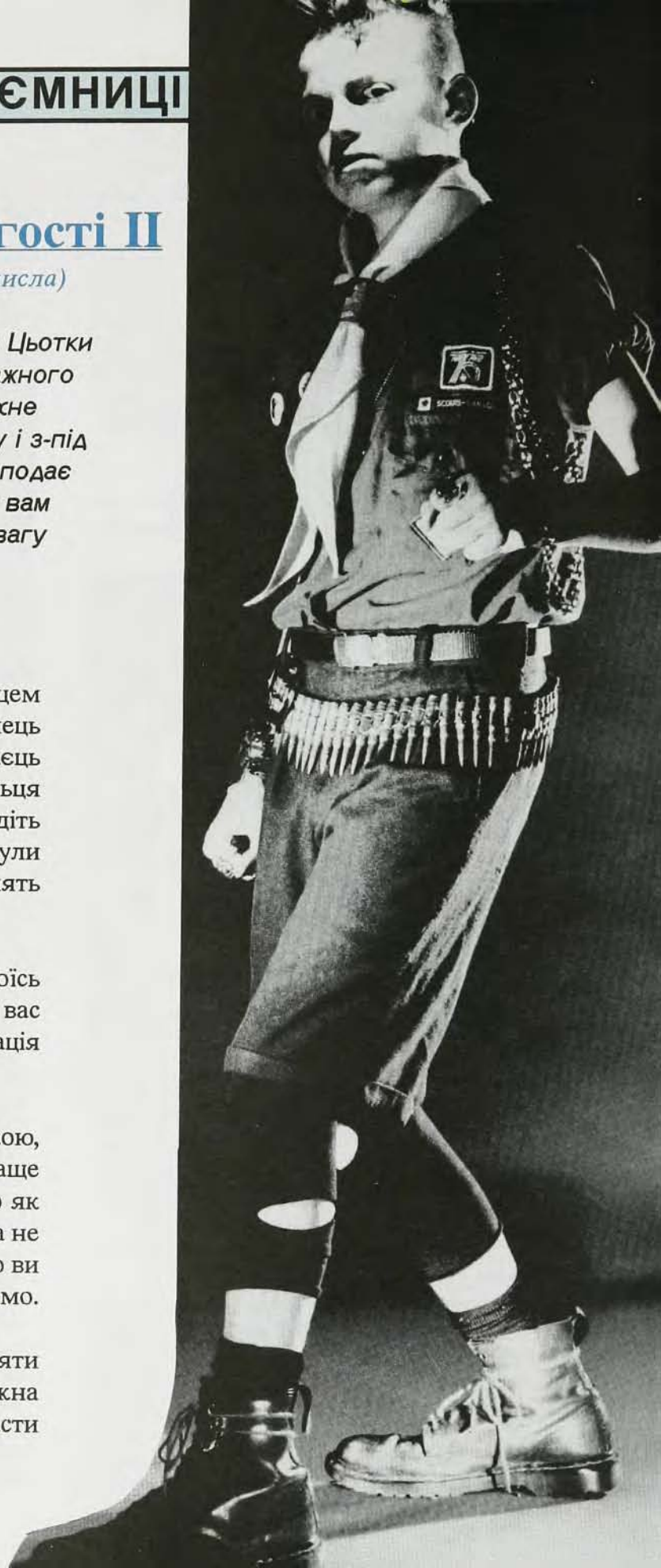
Минулого разу ви зайшли до Цьотки на гостину і опинилися серед поважного товариства. З кухні прекрасно пахне печення, ви швидко ковтаєте слинку і з-під лоба споглядаєте на Катрусю, яка подає закуски. М-м-м-м-гм-м-м! Отже, як вам далі поводитися, щоби здобути повагу серед гостей, і щоби Катруся не подумала, що ви якийсь варвар, вихований у стайні?

☞ Сідаючи за стіл не грюкайте стільцем (кріслом), не „плюхайте” на стілець як торба з водою. Сядьте тихо на краєць стільця. Не обхоплюйте ніжки стільця ногами, бо він і так не втече від вас. Сидіть прямо, але не так, наче ви проковтнули патик. Лікті на стіл, звичайно, ставлять лише у барі, а не за столом у хаті.

☞ Якщо ви відмовляєтесь від якоїсь страви, не пояснюйте усім, що у вас від неї гази чи розвільнення. Ця інформація не дуже-то апетитна.

☞ Дути в суп (зупу) і мішати її ложкою, щоб остудити, непристойно. Краще зачекати, доки вона охолоне. Після того як ви з'їли зупу, покладіть ложку в тарілку, а не спірайте її об вінце (край тарілки). Якщо ви тимчасово припинили їсти, зробіть так само.

☞ Ярину і галушки в зупі слід поділяти (краяти) ложкою. Не можна відкушувати їх по шматочку, а решту класти назад до тарілки.

 Від м'яса слід відрізати шматки, починаючи з того боку, який ближче до вас. Крутити м'ясо на тарілці, відрізуючи то з одного боку, то з другого, не слід.

 Відрізайте шматок за шматком поступово, в міру того як з'їдаєте їх. Все зразу нарізують лише дітям.

 Нарізаючи, рухайте ножем у напрямку до себе, а виделку тримайте похило, а не перпендикулярно до тарілки, інакше виделка може зісковзнути, і їжа опиниться на краватці у сусіда.

 І ще пам'ятайте таке. Один письменник гарно зауважив: „Добре виховання не в тому, що ти не проллєш соус на обрус, а в тому, що не помітиш, коли це зробить хтось інший.” Отож, якщо ваш сусід і „вистрелив” шматок м'яса другому на краватку, не обов'язково конати зі сміху. З іншого боку, якщо тим „обстріляним” сусідом виявитесь ви, то -- певна річ -- нерозумно робити вигляд, що ви не помічаєте шматків м'яса у себе на краватці і теплого соусу за пазухою. У цім випадку найкраще доброзичливо усміхнутись і сказати, що саме цю краватку ви не любили, тому як раз буде нагода купити іншу.

 Ні в якому разі не можна їсти з ножа. Виделку треба тримати у лівій руці, а ніж у правій і не міняти їх під час їжі.

 Не можна брати своєю ложкою їжу з загального блюда (полумиска). На це господиня звичайно дає окрему ложку чи виделку.

 Ніколи не дозволяйте собі у гостях кришити хліб у соус. До речі, коли їсте хліб, не ріжте його, не відкушуйте від нього, а ламайте на дрібні шматочки і тоді їжте. Якщо ви хочете намазувати булку маслом, не мажте її відразу усю, а також -- шматочками.

 Блюда зі стравами, цукерницю, сільничку, після того, як ви ними скористувалися, слід знову поставити на попереднє місце. Зрозуміло, що саме тої страви, що ви найбільше любите, буває -- як на зло -- малувато, наприклад, маринованих грибків. Але опануйте себе, наберіть грибків собі на тарілку, а мисочку з ними відставте від себе. І навіть якщо ще хтось надумає поласувати грибами, не вбивайте його поглядом.

 Перш ніж випити води, соку, узвару, треба витерти губи серветкою, щоб на склянці не лишалось масних плям.

 Після їжі ніж та виделку кладуть поруч на тарілці, а не навхрест, так їх легше потім забрати.

 Розмішавши цукор у чашці (горнятку чи філіжанці), покладіть ложечку на підставку (тарілочку). Не пийте чай чи каву з ложечкою у чашці, щоб ложечка була не натерла вам носа або вибрала ока. Брати цукор ложечкою, яка вже була опущена у чай чи каву, не можна. Ложечка служить лише для розмішування цукру. Облизувати її, вишкрібати нею цукор на дні не гарно.

(Підслухала і записала Попелюшкіні таємниці Мирослава Мончак).

??? Життя на Марсі ???

Відомий співак сучасної популярної музики *David Bowie* написав пісню ще під час ери „glitter rock” 70-их років п.н. „*Is there life on Mars?*” Таке питання ставило собі багато людей ще в минулих століттях чи навіть тисячоліттях (напр. стародавні греки, римляни, єгиптяни).

В сучасну пору Америка вже вислала дослідничі ракети, що летять кругом червоної планети Марс і навіть опустила одну зонду (*probe*) на поверхню планети. Ці дослідження виявили, що хоч на Марсі є ознаки води і тоненької атмосфери, в жоднім випадку зонди не найшли будь-яких доказів, що на тій планеті колись існувало життя.

Проте є ще багато людей, які вірять, що на Марсі колись (чи ще навіть і тепер) існувала заавансована цивілізація. Такі твердження базовані на всіляких півдоказах, а радше на нез'ясованих феноменах, пов'язаних з червоною планетою.

Наприклад, 1976-го року американська зонда *Viking* сфотографувала дивний кам'яний рельєф на поверхні Марса, який нагадував обличчя Сфінкса (див. ілюстрацію). Ця „скульптура” була понад півтора кілометра завширшки. Деякі знавці

твердили, що така скульптура не була природним явищем, а зумисне вирізьблена якоюсь марсіянською цивілізацією.

Минулого вересня остання американська зонда *Mars Observer*, яка летіла в орбіті кругом Марса, раптом „замовкла”, перестала передавати інформації назад на землю. Науковці з *Jet Propulsion Laboratory (JPL)* не знали чому. До двох днів під будинками *JPL* з'явилися цілі гурми демонстрантів, які вимагали пояснень. Вони твердили, що науковці з *JPL* зумисне

зорганізували такий „випадок”, бо *Mars Observer* краще дослідив „кам'яне обличчя” і знайшов більше доказів на існування якоїсь цивілізації на Марсі. Демонстранти закидали лабораторії та американському урядові, що вони зумисне приховують докази існування позаземного життя, бо бояться, що це спричинить паніку серед людей.

Демонстранти хотіли, щоб *JPL*, *NASA* та уряд опублікували усі затаємнені інформації в цій справі та врешті заявили, що дослідження дійсно виявили існування позаземного життя, принаймні на Марсі.

Е.Т.

Крилаті слова і вислови в українській мові

Скринька Пандори (*Pandora's box*):

Зі старої грецької мітології. Вирішивши помститися людям, яким Прометей приніс вогонь з неба, Зевс звелів богам створити прекрасну і красномовну, але хитру і підступну дівчину Пандору. Зевс, віддавши її заміж за Епіметея -- брата Прометея, подарував їй скриньку, в якій були замкнені усі людські нещастя і хвороби. Незважаючи на заборону, Пандора з цікавості відчинила скриньку і випустила на волю всі лиха, що їх донині терпить людство. На дні скрині лишилася сама надія.

У переносному значенні скринька Пандори -- лихий подарунок, щось, що приносить зло.

Реквієм (*Requiem*):

Молитва за померлих (панахида) в латинським обряді, часто оформлена у величні твори композиторами класичної музики (Моцартом, Верді, Форе). Назва походить від першого слова латинського тексту *Requiem aeternam dona eis* -- спокій вічний дай їм.

Вислів вживається щоб окреслити поетичний спогад про те, що минуло безповоротно.

Коня! Коня! Моє царство за коня!

Слова Річарда III-го з Шекспірової трагедії *Richard III*, дія 5, сцена 4 (*A horse! A horse! My kingdom for a horse*). Англійський король Річард III, коли програв бій з французами, хотів за всяку ціну втікати з поля бою і віддав би своє царство за коня.

МАШИНА ЧАСУ

Сіли ми в машину часу Г.Дж. Веллса і натиснули кілька кнопок. Мотори загуділи, різні світелка заблистіли, нами потрясла неймовірна сила і машина нас понесла в минуле.

1-го вересня 1939: Початок Другої світової війни.

4-го вересня 1985: Помер в сов'єтському концентраційному таборі поет-дисидент Василь Стус (народився 1938 р.)

12-го вересня 1903: У Полтаві відкрито пам'ятник Іванові Котляревському (1769-1838), „батькові” української літератури.

17-го вересня 1939: Війська ССРСР займають Західну Україну та входять до Львова. Починаються масові переслідування, арешти, депортації на Сибір та смертні кари.

21-го вересня 1944: Помер славний композитор і диригент Олександр Кошиць (1875-1944).

29-го вересня 1866: Народився український історик Михайло Грушевський (1866-1934). Він перший представив в науковій формі повну історію України.

1-го жовтня 1187: Помер галицький князь Ярослав Осмомисл (1153-1187).

6-го жовтня 1596: На берестейському соборі підтверджено єдність Києво-галицької Церкви з Вселенською Церквою.

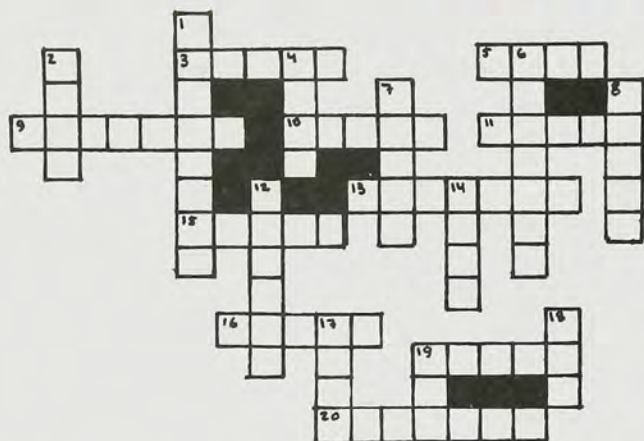
7-го жовтня 1253: Коронація галицького короля Данила (1202-1264).

14-го жовтня 1942: Створено Українську повстанську армію (УПА).

15-го жовтня 1959: Згинув в Мюнхені з рук сов'єтського агента провідник Організації українських націоналістів (ОУН) Степан Бандера.

18-го жовтня 1918: У Львові створено Українську Національну Раду.

Хрестиківка

По вертикалі:

1. Мітичне плем'я жінок-войовниць, що жили на північних берегах Азії та Озівського моря.
2. Нечиста сила, диявол.
4. Праукраїнські племена, що жили в IV-VI століттях між Дніпром і Дністром.
6. Ім'я митрополита з часів Ярослава Мудрого, що написав „Слово про закон і благодать”.
7. Назва річки в західній Україні.
8. Народний або художній твір про вигадані події, вигаданих осіб, нерідко -- про фантастичні сили.

12. Гуцульська сопілка-зубівка майже метрової довжини. 14. Головний герой одного з творів І. Котляревського. 17. Традиційна українська різдвяна їжа. 18. Польова квітка. 19. Організація українського козацтва у понизі Дніпра за порогами.

По горизонталі:

3. Ім'я козака, традиційно зображуваного на старовинних українських картинах з кобзою.
5. Народні збори за часів Київської Русі. 9. Сир з овечого молока. 10. Дутий музичний інструмент. 11. Героїня „Лісової пісні” Лесі Українки. 13. Старовинна назва України.
14. Кімната ченця або черниці. 16. Густий дрібний дощ, краплини якого немов висять у повітрі.
19. Один з видів козацької дерев'яної труби, що використовувався для сигналізації. 20. Полонені чужинці, яких за часів Султанської Туреччини брали в полон, наvertsали на мусульманство і виховували на жорстоких воїнів.

Для математичних геніїв ...

1 --> Петро і Василь разом закінчать дану працю за 6 днів; Василь і Михась за 20 днів, а Михась з Петром за 7.5 днів. За скільки днів кожний хлопець окремо закінчить ту саму працю?

2 --> В селі є сім хат. В кожній хаті сім котів. Кожний кіт вбив сім мишей, кожна миша з'їла б сім колосків пшениці а кожний колосок би дав сім мішків зерна. Скільки усього разом?

3 --> В криміналі є вісім злочинців, кожний сидить в своїй кімнаті так, що є три злочинці по кожній стороні криміналу. Як можна їх переставити, щоби було четверо злочинців по кожній стороні криміналу?

1	1	1
1		1
1	1	1

Відповіді математичним геніям:

1 --> Петро за 10 днів, Василь за 15, а Михась за 30 днів.

2 --> $7 + 49 + 343 + 2,401 + 16,807 = 19,607$.

3 --> Посадити двох злочинців в кожну наріжню кімнатку, лишаючи середні порожніми.

Грецький Партенон в Атонах

Якщо ви думали, що лише єгипетські піраміди мали в собі лябіринти, ви помилялися. Старовинні греки теж вміли такі штуки виробляти. Ану, попробуйте не згубитися в атенському Партеноні!

A CANADIAN EXECUTIVE PROGRAM FOR TOP LEVEL UKRAINIAN OFFICIALS

OTTAWA - As part of a technical assistance agreement with Ukraine, the Canadian government is sponsoring an executive program for senior Ukrainian officials. The Canadian Centre for Management Development (CCMD), the federal government executive centre based in Ottawa, will deliver this executive program.

CCMD will host a delegation of forty senior Ukrainian officials at the minister and deputy minister levels. A group of twenty officials will arrive in Ottawa on December 6 and a second group, in the spring of 1994. Each group will stay in Canada for a period of two weeks. In Kiev, Ukraine, forty senior Ukrainian officials will follow a similar program at the Institute of Public Administration and Local Government.

"Canada is honoured that a newly emerging state is sending its entire top strata of political and government officials to look at Canada's system of government," said the Principal of CCMD, Ole Ingstrup. The executive program will consist of presentations, group work, visits to counterpart departments in Ottawa, Montréal and Toronto, and contacts with provincial and municipal governments, and with the private sector.

The Ukrainian officials will examine with their Canadian counterparts pressing issues such as government restructuring, economic reform, prosperity, regional development, and intergovernmental relations.

This executive program is a component of a three-year, \$4.5 million project to support the recently established Institute of Public Administration and Local Government in Kiev, Ukraine. It is being managed by the Canadian Bureau for International Education (CBIE) and financed by Foreign Affairs and International Trade Canada. CBIE, CCMD and U-CAN Ukraine Canada Relations Inc. are delivering the program as part of the federal government's ongoing three-year, \$30 million technical assistance agreement with Ukraine.

- 30 -

For more information, please contact:

François-Xavier Simard
Senior Communications Advisor
CCMD
Telephone: (613) 995-0483
Fax: (613) 947-3668

Oksana Bashuk Hepburn
President
U-CAN Ukraine Canada Relations Inc.
Telephone: (613) 237-4820, Ext. 257
Fax: (613) 233-2937

Non-Profit Org.
U.S. Postage
PAID
Rochester, N.Y.
Permit No. 466

Ціна \$4.50

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є

Ірина і Роман Вжесневські

**THE FUTURE
BAKERY**

735 Queens St. West, Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

FOR COURTEOUS FRIENDLY SERVICE

COMMUNITY TRUST

2271 Bloor Street West
TORONTO, ONTARIO, M6S 1P1

ПЛАСТОВА КРАМНИЦЯ

**БУДЕ ВІДКРИТА В
ЛИСТОПАДІ:**

В СЕРЕДУ 3, 10, 17 і 24

ВІД 7:00 ДО 8:00

ВЕЧОРАМИ

І В СУБОТУ 6, 13, 20 і 27

ВІД 2:30 ДО 4:30

ПОПОЛУДНЕ

Plast Supplies-2199 Bloor St. W.
Toronto, Ontario M6S-1N2

Тел: (416) 769-0327 Fax: (416) 763-0185

**НАЙБІЛЬША
УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА
В КАНАДІ**

пропонує Вам єдину
українську
«MASTERCARD»

з кожним вживанням
допоможете
українські громади

UKRAINIAN CREDIT UNION LIMITED

295 COLLEGE STREET, TORONTO	922-1402
2397 BLOOR STREET W., TORONTO	762-6961
3635 CAWTHRA ROAD, MISSISSAUGA	272-0468
225 THE EAST MALL, ETOBICOKE	233-1254
247 ADELAIDE STREET S., LONDON	649-1671
38 JACKSON AVENUE, OSHAWA	571-4777
1093 OTTAWA STREET, WINDSOR	256-2955

**Українська Кредитова Спілка
передає щирий привіт усім
ПЛАСТУНАМ**